

CERAMICA DE TIP CUCUTENI C DESCOPERITĂ ÎN STAȚIUNEA FULGERIȘ-*DEALUL FULGERIȘ*, COM. PÂNCEȘTI, JUD. BACĂU

Ruxandra Alaiba, Lăcrămioara Elena Istina

Recent, câteva fragmente de tip Cucuteni C s-au descoperit în stațiunea Fulgeriș-*Dealul Fulgeriș* = *La trei cireși*, com. Pâncești, jud. Bacău. Ele documentează din nou, prezența ceramicii de tip C, în complexele unei așezări din subfaza Cucuteni A_{3a}, împreună cu inventarul specific acestora, cu deosebire a ceramicii pictate.

Situl Fulgeriș-*La trei cireși*, aflat la limita dinspre Siret a Podișului Bârladului, a fost cercetat mai întâi de V. Căpitanu¹, în anul 1987 și în 1988. Investigații mai ample a întreprins, în această stațiune, Lăcrămioara Elena Istina, din 2003, până anul acesta, 2006². Între descoperiri, ponderea cea mai mare o au locuințele cucuteniene, care se întind pe o suprafață de un hectar. Prin cercetările din 2003-2006 s-au descoperit patru locuințe, de suprafață, fără platformă, cu un inventar bogat, multă ceramică pictată, figurine antropomorfe și zoomorfe, unelte de os, lame, răzuitoare de silex și menilit, topoare și dălțițe de gresie și două obiecte de aramă. Tot aici a mai apărut și ceramică specifică epocii bronzului și epocii Latène.

Din punct de vedere geografic, locul de interes arheologic Fulgeriș-*La trei cireși*, se află situat la limita de vest a subunității geografice a Colinelor Tutovei, parte componentă a Podișului Bârladului³. Morfostructural, zona se situează în flancul sudic al Platformei Moldovenești, iar litologic, subunitatea dispune de o cuvertură sedimentară groasă, la suprafață cu formațiuni pliocene, de structură monoclinală (NV-SE), cu complexe de argile, marne ce alternează cu nisipuri, gresii.

La fel ca și multe alte așezări cucuteniene sau tripoliene așezarea ocupă un interfluviu limitat la sud și est de pârâul de vârstă cuaternară Fulgeriș și un afluent al lui, la nord-vest de pârâul Soci, unde are o altitudine de 200 m și la vest de Dealul Cristea, o prelungire a Dealului Fulgeriș, spre care se înalță ajungând la o altitudine de 300 m. De-a lungul pâraielor s-au format depozite fluviale nisipoase și argiloase, cartate de profesorul de geografie din Pâncești, I. Hrubian.

În campaniile de cercetări arheologice realizate în anul 2004 și în 2005 s-au descoperit 15 fragmente ceramice, ce provin de la vase diferite, din care nouă de tip

¹ V. Căpitanu, **Fulgeriș, cercetări de salvare între 1987-1988**, în *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, 1996, nr. 108, p. 50.

² L. E. Istina, **Observații privind cercetările arheologice în situl cucutenian de la Fulgeriș, jud. Bacău. Campania 2004**, p. 55-74; Eadem, F. A. Tencariu, **Fulgeriș, com. Pâncești, jud. Bacău. Punctul Dealul Fulgeriș/La 3 cireși**, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2004*, Mangalia, 2005, p. 152-153, nr. 100, pl. 15.

³ V. Băcăuanu *et alii*, **Podișul Moldovei**, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1980, p. 314-319; P. Jeanrenaud, A. Saraiman, **Geologia Moldovei Centrale dintre Siret și Prut**, București, 1995, p. 4.

Cucuteni C și șase din așa numita specie de interferență, un amestec între ceramica de tip C și ceramica uzuală cucutenienă. Două din ele au în pastă multă scoică pisată. Celelalte s-au modelat din pastă degresată cu nisip și șamotă fină.

Ceramica de tip Cucuteni C

În ambele campanii au predominat, ca forme, *crater*ele cu marginea evazată, umărul îngroșat și corpul tronconic (pl. 3/1, 4-5), de culoare brun-deschis, în pastă cu șamotă și scoică (pl. 3/1, 5; 4/1, 5; 7/1-2; 8/1-2), sau numai cu șamotă (pl. 3/2-4; 4/2-4; 5-6; 7/3-4; 8/3-4). Mai scunde ca acestea sunt *castroanele* sau *castronașele* (pl. 3/2-3; 4/2-3), cu umărul mai puțin profilat.

1. Un fragment de *crater*, modelat din pastă amestecată cu scoică, se afla în groapa nr. 2A/2004. Provine de la un vas de mari dimensiuni (pl. 3/5; 4/5; 9/15a; $\varnothing_{\text{umăr}} = 46$ cm), bine ars, de culoare cărămizie, ce a fost acoperit în exterior cu angobă fină, brun-deschis. Craterul, realizat din fășii de lut, întărite în zona umărului, avea marginea evazată, cu gâtul marcat de o șanțuire, pe ea cu un șir de adâncituri ovale, obținute cu un vârf bont. Pe corp s-au incizat, cu un pieptene cu 13 dinți, fine benzi arcuite, parțial suprapuse spre bază. Acest tip de ornament se inciza cu unelte ce aveau un număr diferit de dinți, fapt ce permite individualizarea lor, realizarea analogiilor. A doua bandă s-a mărit prin triplarea liniei de margine, ușor mai late. Între ele s-au păstrat urmele unei amprente digitale (pl. 9/15b). Datorită pastei, nefrământate și neuscate bine, pe spatele fragmentului se văd cracluri, mai puțin pe fața vasului, crăpături ce s-au întins, de la suprafață, în profunzimea acestuia.

2. Pe SIV/2005, caroul 2, la – 0,40 m, s-a descoperit singurul fragment ce provine de la un *crater* lucrat specific acestei categorii (pl. 3/1; 4/1; 9/11a). Vasul ars cenușiu, s-a realizat dintr-o pastă în care s-a introdus foarte multă scoică, și s-a modelat din benzi de lut, ce au fost dublate, cum indică spărturile actuale. Doar în exterior s-a finisat cu specifica angobă brun-pământie, pe care s-a aplicat decorul, format din benzi liniare incizate, la bază cu mici creștături făcute cu unghia. În interior, între particulele de scoică folosite ca degresant, ce se văd bine prin finisarea acestuia, se poate observa și un foarte mic ciob de la un vas ars cărămiziu.

3. Fragment de *castronaș*, de dimensiuni mici, descoperit pe SIII/2004, caroul 9b, - 0,70, ce provine de la un vâscior, lucrat deosebit de îngrijit (pl. 3/2; 4/2; 9/12a; $\varnothing_{\text{umăr}} = 16$ cm), din lut amestecat cu șamotă fină. În exterior s-a acoperit cu un strat de angobă, peste care, pe umăr și corp s-au incizat benzi formate din șapte linii, cele vâlurite de pe corp, la fel ca și exemplarul de mai sus, spre baza lor au fost parțial suprapuse.

4. Alt fragment de *castronaș*, descoperit în anul 2005, a fost modelat din argilă degresată cu nisip și șamotă și ars cărămiziu cu pete brun-cenușii. Pe corp are o bandă vâlurită, dublată de mici adâncituri emisferice (pl. 3/3; 4/3; 9/13a).

5-7. *Craterul* descoperit pe SIII/2004, carou 14, -0,20-0,40 ($\varnothing = 10$ cm), a fost, la fel, acoperit pe gât și umăr cu o bandă incizată cu un pieptene cu patru dinți (pl. 3/4; 4/4; 9/14a). Din păcate, decorul realizat în pasta cărămiziu-gălbui, prăfoasă, s-a șters parțial. Alte două exemplare, singurele care s-au semnalat în același carou, 13b, -0,20 m, pe SIII/2004 ($\varnothing = 9$, respectiv 8 cm), modelate din pastă amestecată cu șamotă și

puțină scoică, au pe buză creștături realizate cu unghia, oblice ca sens, triunghiulare ca profil, un procedeu folosit în sculptura în lemn. Din unul s-a păstrat doar marginea (pl. 7/1; 8/1; 9/III 1a; $\varnothing = 8$ cm), iar din al doilea și o parte din umărul îngroșat, ornat cu un șir de calote sferice, adâncite (pl. 7/2; 8/2; 9/III 2a).

8-9. *Fragmente de vase* cu pereții foarte subțiri (4-5 mm), degresate cu multă șamotă, vizibilă în exterior și în interior, ce provin din locuri diferite. Pe unul, de pe SVI/2005, - 0,60, liniile verticale incizate mai adânc, alternează cu altele imprimate mai superficial (pl. 5/1; 6/1; 9/II 1a); pentru ca pe altul, din SIII/2004, carou 13, - 0,60 m, acestea să fie egal imprimate (pl. 5/3, 3a; 9/II 3a; $\varnothing = 24$ cm).

Ceramica de interferență între ceramica de tip Cucuteni C și cucuteniană

Cum am menționat, alte părți, tot de la vase diferite, sunt specifice speciei de interferență, ce au preluat de la ceramica cucuteniană pasta, arsă cărămiziu, cu pete brune, de aspect prăfos, iar de la ceramica de tip C șamota fină și ornamentul incizat cu pieptul.

10-13. Câteva *corpuri de vase*, acoperite în exterior cu incizii fine, au fost realizate dintr-o pastă degresată cu nisip și șamotă, care se apropie de categoria prăfoasă cucuteniană, arsă brun-cărămiziu. Primul, a apărut pe SIV/2005, carou 4, - 0,30-0,40 m (pl. 5/2; 6/2; 9/II 2a; $\varnothing = 14$ cm); altul pe SIII/2004, carou 9b, -0,70 m (pl. 5/4; 6/4; 9/II 4a; $\varnothing = 16$ cm) și a fost acoperit interior cu culoare brună. Tot pe aceeași secțiune s-au aflat, în carourile 8, -0,60 m și 6, -0,50 m, alte două fragmente ce provin, posibil, de la baza unor vase cu corpul incizat (pl. 5/5-6; 6/5-6; 9/II 5a-6a; $\varnothing = 14$; 22 cm). Un crater decorat pe corp cu striuri verticale sau ușor oblice s-a găsit la Bodești-Cetățuia Frumușica⁴.

14-15. Două fragmente, descoperite pe SIII/2004, caroul 9, -0,60 m și SV/2005, caroul 2a, -0,50 m, provin de la două vase obținute din lut amestecat cu șamotă și arse semioxidant. Primul s-a ornat, sub buză, cu două șiruri de alveole alungite, sub care apar liniile incizate (pl. 7/3; 8/3; 9/III 3a), iar al doilea, tot sub șanțuirea gâtului, cu două șiruri de adâncituri circulare, urmate de linii incizate oblic, de o parte și de alta a unui ax vertical, dar ușor mai late decât cele incizate (pl. 7/4; 8/4; 9/III 4a; $\varnothing_{\text{corp}} = 28$). Acesta se apropie cel mai mult de ceramica prăfoasă cucuteniană, de uz gospodăresc.

*

În stadiul actual al cercetărilor întreprinse în stațiunea Fulgeriș-La trei cireși, prin fragmentele de vase de tip C descoperite aici, se argumentează din nou prezența acestei categorii în inventarele complexelor, groapa nr. 2A, sau pe nivelul de locuire cucutenian. Ele reprezintă importante dovezi pentru definirea specificului ceramicii cucuteniene în subfaza A₃: degresant cu scoică sau șamotă; forme puține, cratere și castroane, de dimensiuni diferite; ornamente din benzi liniare, pe gât dispuse simplu și pe corp vălurit.

Între primele vase ce au argumentat clar existența acestei categorii în faza

⁴ C. Matasă, **Frumușica. Village préhistorique à céramique peinte dans la Moldavie du Nord Roumanie**, București, 1946, p. 68, fig. 27.

Cucuteni A sunt cele de la Fedeleșeni-*Vatra Satului*⁵. Mai mult, avându-se în vedere prezența ceramicii de tip C, așezarea din faza Cucuteni A a fost datată în etapa cea mai târzie A_{3b}⁶, deși, vasele pictate, cum ne informează profesorul Dinu Marin, unul dintre cei mai buni cunoscători ai ceramicii C și pictate, nu este așa de târzie. Au urmat descoperirile din județul Botoșani, unde au apărut vase de acest tip, fragmentare sau întregibile, la Drăgușeni-*Ostrov*⁷. Recent, prin publicarea monografiei s-a reluat problematica ceramicii de tip C, urmărindu-se și parametrii tehnologici ai acesteia, într-un capitol realizat de Gheorghe Găță⁸.

Cele mai de sud locuiri cucuteniene, din zona Dealurilor Tutovei și Fălciului sau din nordul Podișului Covurlui, s-au semnalat la Gănești-*La râpa stejarului*, dar mai ales la Berești-*Dealul Bâzamlui* și *Bulgarului* sau Puricani-*Lotul Școlii*, în așezări specifice pentru subfaza Cucuteni A_{3a}. În această zonă, încă de la primele săpături arheologice a apărut un mare număr de fragmente ceramice în raport cu ce se cunoștea până atunci și din tipuri diferite de pastă. Ele au fost publicate în rapoarte de săpături⁹, dar și într-un studiu special¹⁰. Acestea precum și așezările cucuteniene din nord-estul Câmpiei Române, au avut un anumit rol în stabilirea unor legături cu vecinii din est sau sud-vest. La fel și descoperirile de la Fulgeriș-*La trei cireși*, pot confirma, apariția în această zonă, mai apropiată de comunitățile de păstori nomazi originari din stepele nord pontice, în subfaza Cucuteni A_{3a}, a ceramicii de tip C.

Din sudul Podișului Central Moldovenesc menționăm fragmentele de vase de tip C descoperite la Dumești-*Între pâraie*¹¹, Crasna-*Dealul Albești*¹² sau Chetrești-*Capul Dealului*¹³. Pentru județul Iași, recent s-au publicat amplele cercetări

⁵ I. Nestor, E. Zaharia, *Sur la période de transition du Néolithique à l'Âge du Bronze dans l'aire des civilisations de Cucuteni et Gumelnița*, în *Dacia*, NS, XII, 1968, p. 17, fig. 1/2; Șt. Cucos, *Ceramica de tip C din aria culturii Cucuteni*, în *MemAntiq*, IX-XI, 1985, p. 64, fig. 1/1-2.

⁶ A. Nițu, *Continuitatea ceramicii pictate între culturile Cucuteni-Tripolie și Gorodsk-Usatovo*, în *CI*, 1977, p. 154.

⁷ A. Crîșmaru, *Contribuții la o monografie arheologică*, Botoșani, 1977, p. 61-62, fig. 42/1-2; Vl. Dumitrescu, *Einige Fragen zur Cucuteni-Kultur im Lichte der Ausgrabungen bei Drăgușeni, NO der Moldau, Rumänien*, ZfA, 7, Berlin, 1973, p. 177-196, fig. 5; Idem, *Unele probleme ridicate de așezarea cucuteniană de la Drăgușeni*, în *Din trecutul județului Botoșani*, Botoșani, 1974, p. 33-46, fig. 4.

⁸ S. Marinescu-Bîlcu, A. Bolomey, *Cucutenian community, contributions by Marin Cărciumaru, Gheorghe Găță, Georgeta El Susi, Adrian Muraru*, Tübingen, Ed. Enciclopedică, Wasmuth Verlag, 2000, p. 104-110; 126-129, fig. 113-114; 151-155.

⁹ I. T. Dragomir, *Săpăturile arheologice din așezarea cucuteniană de la Berești (Dealul Bulgarului, jud. Galați)*, *Materiale*, București, 1983, p. 70-81; Idem, *Principalele rezultate ale săpăturilor arheologice de la Berești-Dealul Bulgarului (1981)*, județul Galați, în *MemAntiq*, IX-XI, 1985, p. 101-102, fig. 19/3; 20/1-2, 4-5; 21/1.

¹⁰ Idem, *Elemente stepice «Cucuteni C» descoperite la Berești (jud. Galați)*, în *SCIVA*, 33, 4, 1982, p. 422-429.

¹¹ R. Alaiba, *Șantierul arheologic Dumești*, sub tipar.

¹² *Eadem*, V. Merlan, *Noi semnalări de ceramică de tip Cucuteni C și Horodiștea-Erbiceni-Gordinești*, în *Thraco-Dacica*, XXII, 1-2, 2001, fig. 2/5.

¹³ R. Alaiba, *Cercetări arheologice la Chetrești-Capul Dealului, jud. Vaslui, Campaniile 1988, 1992, raport final*, în *Cerclst*, XVIII-XX, Iași, 2002, fig. 23.

arheologice de la Cucuteni-*Cetățuie*, întreprinse între anii 1961-1966, de M. Petrescu-Dîmbovița, în timpul cărora s-au descoperit peste 400 de fragmente de vase de tip C, în majoritate degresate cu scoici, din toate fazele¹⁴. Dinspre sudul județului sunt importante săpăturile de la Scânteia-*La Nuci*, din etapa Cucuteni A₃, între fragmentele de tip C sunt și puține părți de vase ornate cu impresiuni de șnur înfășurat, ulterioare fazei Cucuteni A¹⁵.

Numeroase menționări se găsesc și în *Repertoriul arheologic al județului Iași*, în care s-au adus în discuție un număr de 26 de vase descoperite în 10 localități diferite, din faza Cucuteni A de la: Bălțați-*Cantonul CFR*, com. Bălțați¹⁶ și Lunca Prutului-*Dealul La Movilă*, com. Trifești¹⁷.

Unul dintre fenomenele cultural-istorice care au marcat studiile semuate de M. Gimbutas, și istoriografia secolului XX, se referă la preistoria indo-europenilor. Cu curaj, preistoriciana americană de origine lituaniană, și-a argumentat teoriile, pornind de la informații reale, puse la dispoziție de cercetările arheologice ale neo-eneoliticul Europei – **Old European Civilization** (1973) și mai ales de religia acestora **Goddesses and Gods of Old Europe** (1989). În valul de interpretări teoretice cu privire la originea indo-europenilor, publicate și analizate la noi de Th. Simonschi și Gh. Ivănescu¹⁸, M. Gimbutas își argumenta teoriile cu dovezi reale. La mijloc de secol XX, a conturat, prima dată, teoria pătrunderii unor elemente stepice nord pontice, a păstorilor nomazi în căutare de sare și pășuni, în mediul geografic al civilizațiilor de agricultori ai “Vechii Europe”. Asupra acestei teorii a revenit constant¹⁹. Migrația popoarelor curganice, cum a afirmat în repetate rânduri, a fost raportată complexului proces de indo-europenizare²⁰.

Pornind, cu deosebire de la ceramica cu impresiuni de șnur, ca primă categorie ornată cu acest motiv, considerată a fi specifică triburilor de stepă, S. Morintz și P. Roman²¹ au conturat câteva fenomene cultural-istorice generale pentru sud-estul

¹⁴ R. Alaiba, *Ceramica de tip Cucuteni C*, în M. Petrescu-Dîmbovița *et alii*, **Cucuteni-Cetățuie. Săpăturile din anii 1961-1966. Monografie arheologică**, în *Bibliotheca Memoriae Antiquitatis*, XIV, 2004, p. 229-244, fig. 225-243; 244/5.

¹⁵ V. Chirica, M. Mantu, S. Țurcanu, M. Geba, A. Hușleag, **Scânteia. Cercetare arheologică și restaurare**, Iași, Ed. Helios, 1999, p. 118, 120-121, nr. 246, 257, 259.

¹⁶ V. Chirica și M. Tanasachi, **Repertoriul arheologic al județului Iași**, 1984, p. 45, fig. 5/2.

¹⁷ *Ibidem*, 1985, p. 410, fig. 35/10, 13, 15.

¹⁸ Th. Simonschi și Gh. Ivănescu, **Gramatica comparată a limbilor indo-europene**, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1981, p. 145-189.

¹⁹ M. Gimbutas, **The Indo-Europeans Archeological Problems** (*American Anthropologist*), 65, nr. 4, p. 815-836, în germană **Die Indoeuropäer, Archäologische Probleme**, în *Die Urheimat der Indogermanen*, Darmstadt 1968, p. 538-571; Eadem, **Proto-Indo-European Culture: The Kurgan Culture during the Fifth, Fourth and Third Millennia B.C.**, în *Indo-European and Indo-Europeans*, Philadelphia, 1970, p. 155-197.

²⁰ Eadem, **Civilizație și cultură. Vestigii preistorice în sud-estul european**, traducere Sorin Paliga, note și prefață de Radu Florescu, Ed. Meridiane, București 1989.

²¹ S. Morintz, P. Roman, **Aspekte des Ausgangs des Äneolithikums und der Übergangsstule zur Bronzezeit im Raum der Niederdonau**, în *Dacia*, NS, XII, p. 45-128; Idem, **Asupra perioadei de trecere de la eneolitic la epoca bronzului la Dunărea de Jos**, *SCIV*, 19, 4, 1968, p. 555 și urm.

Europei. În volumul semnat de P. Roman, A.-M. Dodd-Oprîtescu și Pál János publicat de binecunoscuta editură Philipp von Zabern, din Mainz, sunt discutate pe larg cele patru momente privind cronologia și periodizarea ceramicii șnurate. În prima se încadrează și ceramica de tip C din cadrul civilizației Cucuteni²².

Importanța acestor descoperiri a atras și atenția lingviștilor. Th. Simenschy și Gh. Ivănescu, în introducerea la **Gramatica comparată a limbilor indo-europene**, au subliniat, de asemenea, importanța pentru dezvoltarea lingvisticii indo-europene a cunoașterii specificului unor epoci istorice documentate arheologic²³. Totodată, subliniem din nou atenția acordată de ei teoriei „Gimbutas” și ceramicii decorate cu un instrument în formă de pieptene, ulterior și cu impresiuni de șnur.

În schimb pentru Georges Dumézil, studiile de *mitologie comparată* nu au nici măcar tangențe cu cel al cercetării societăților vechi indo-europene. Pentru el informațiile arheologice „nu revelează nimic cu privire la evenimentele preistoriei – migrații, așezări, contacte, imperii efemere sau trainice, triumfuri și catastrofe –, cu urmările lor etnice și sociale”²⁴.

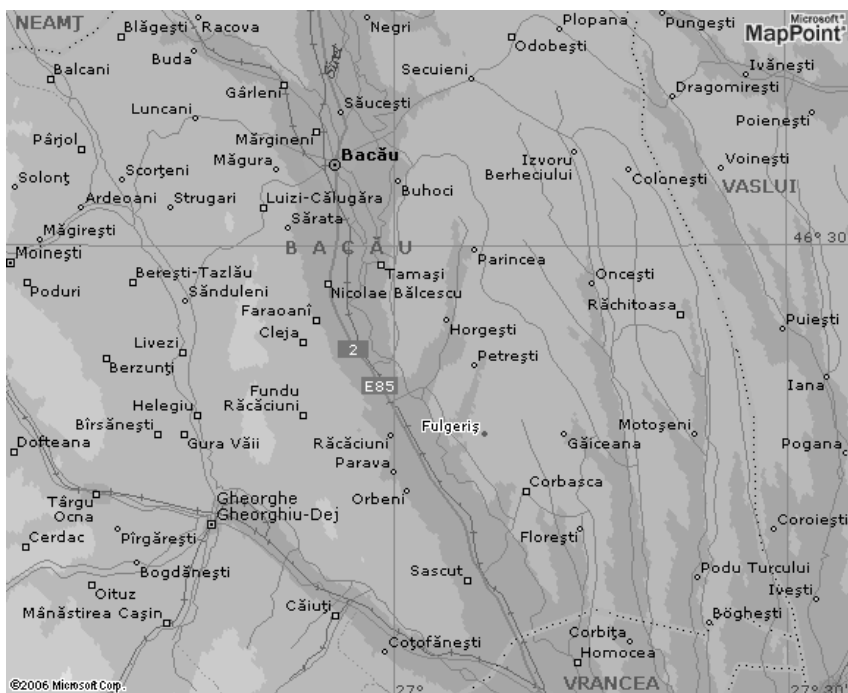
La céramique de type C découverte dans la station Fulgeriș-Dealul Fulgeriș, com. de Pâncești, dép. De Bacău Résumé

Dans la station Fulgeriș-Dealul Fulgeriș on découvre aussi la céramique de type Cucuteni C, qui fait le sujet de cet article. La céramique de type Cucuteni C c'est un élément important pour le définit la spécifique de la céramique cucutenienne de la phase A.

²² P. Roman, A. Dodd-Oprîtescu, Iános Pál, **Beiträge zur problematik der Schnurverzierten Keramik Südosteuropas**, Balkankommission, Mainz am Rhein, Verlag Philip von Zabern, 1992, p. 27 și urm., pl. 1-5.

²³ Th. Simenschi, Gh. Ivănescu, **op cit.**, p. 175-176.

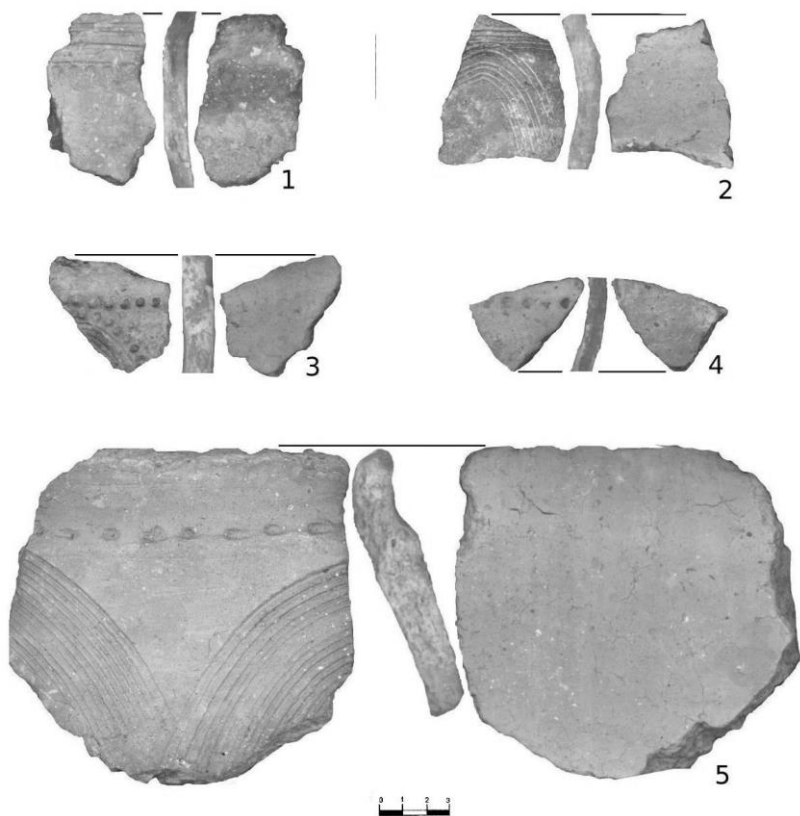
²⁴ G. Dumézil, **Zei suverani ai indo-europenilor**, a III-a ediție revăzută și corectată de Petru Creția, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1997, p. 208.

Pl. 1. Stațiunea Fulgeriș-La trei cireși – cadru geografic.

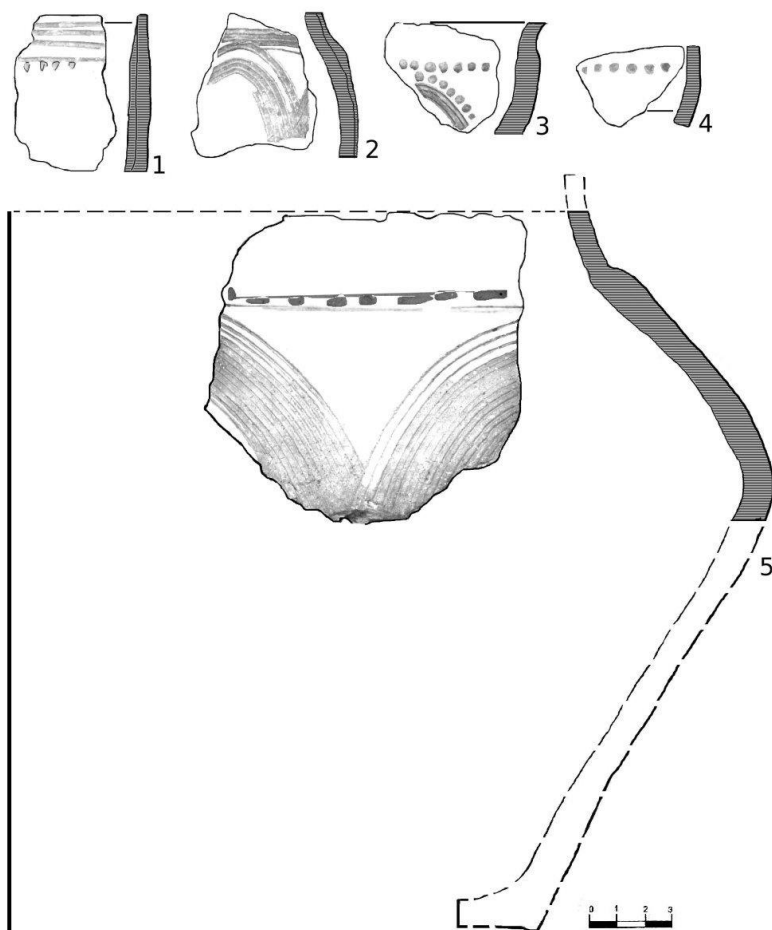

Pl. 2. Fulgeriș-La trei cireși. Stațiunea Fulgeriș.

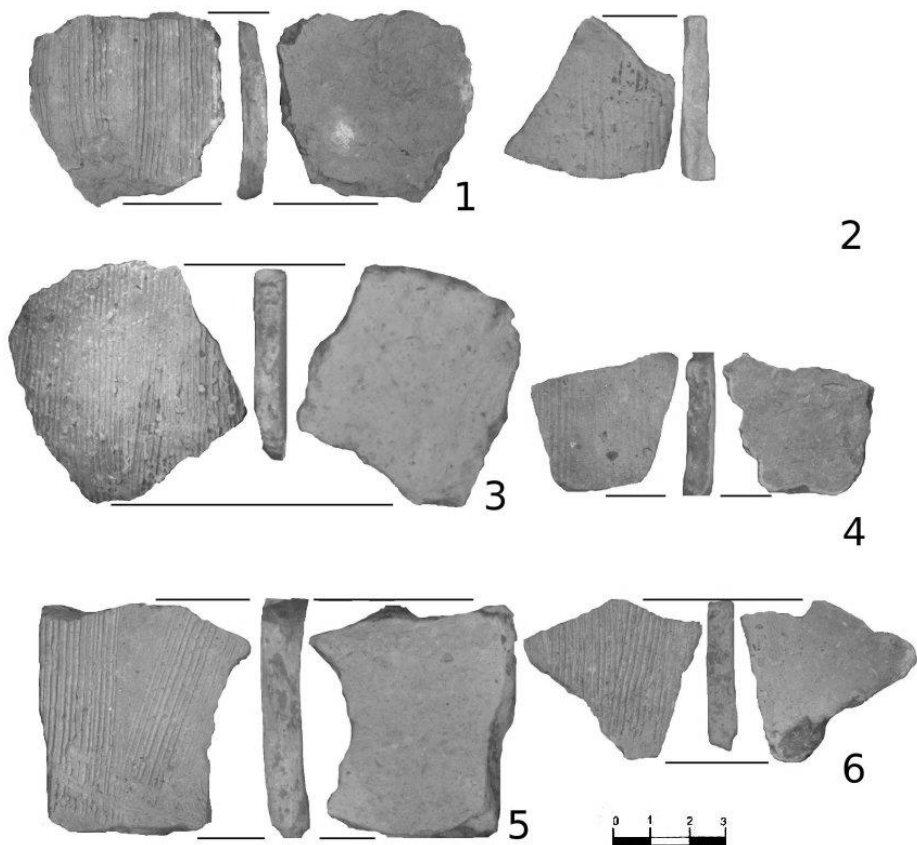

Pl. 3. Fulgeriș-*La trei cireși*. Fragmente de cratere 1, 4-5; castroane 2-3; degresate cu șamotă 2-4 și scoică 1, 5. Ceramica de tip C. Etapa Cucuteni A₃.

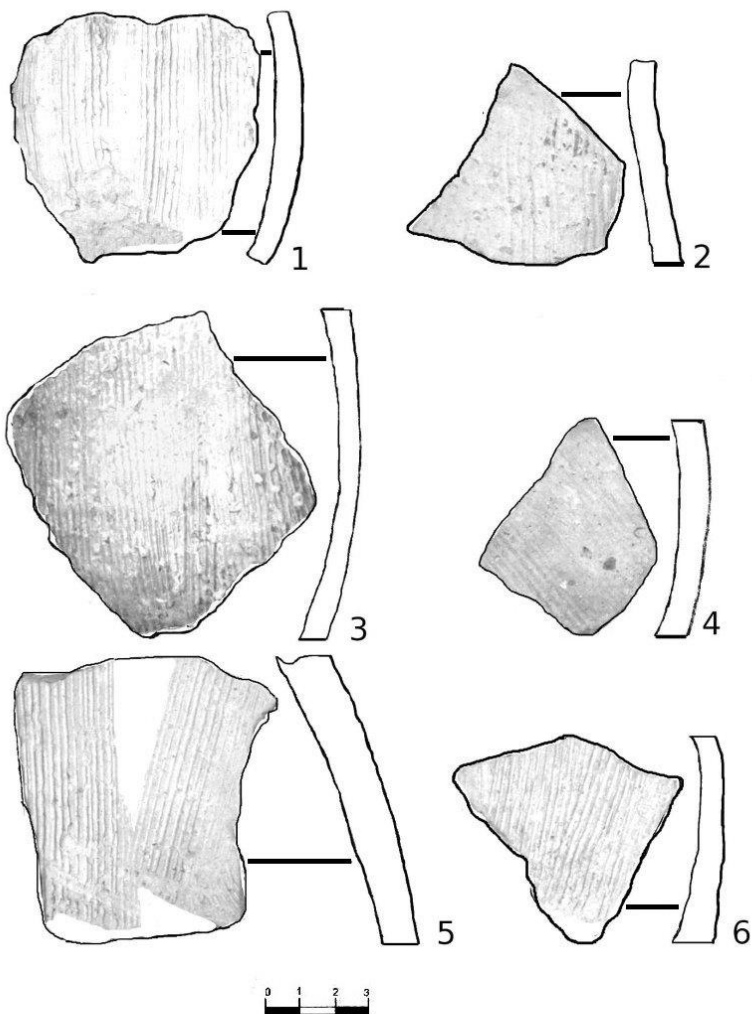

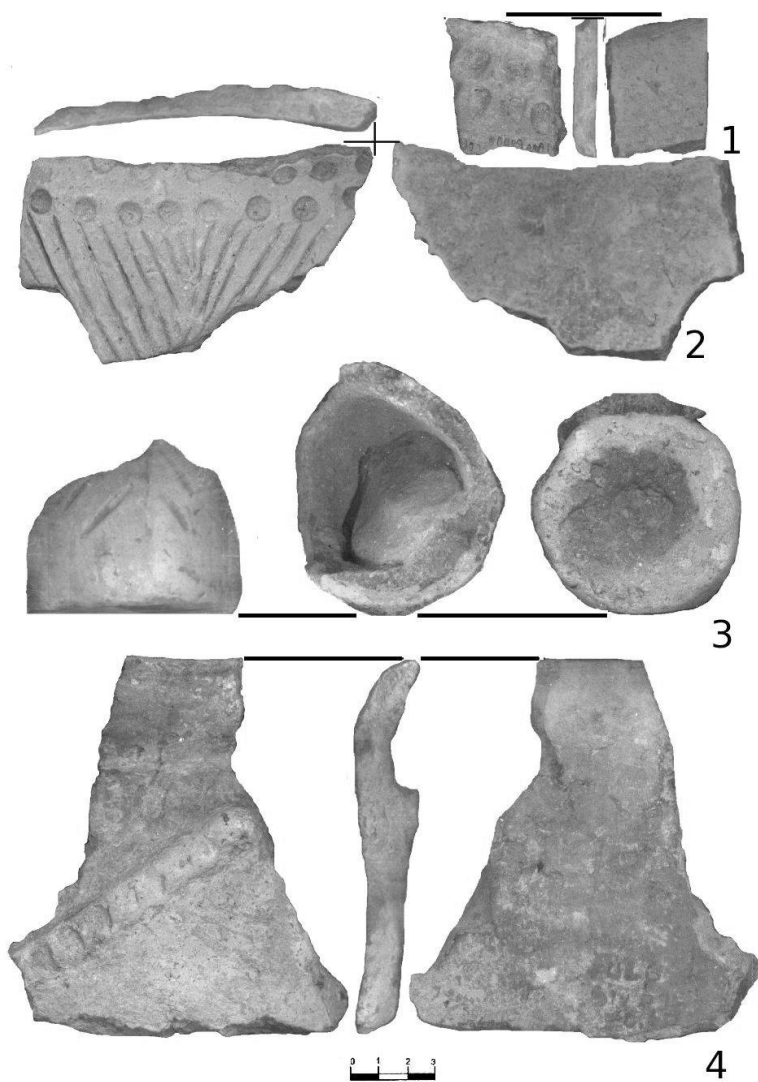
Pl. 4. Fulgeriș-*La trei cireși*. Fragmente de cratere 1, 4-5; castroane 2-3; degresate cu șamotă 2-4 și scoică 1, 5. Ceramica de tip C. Etapa Cucuteni A₃.

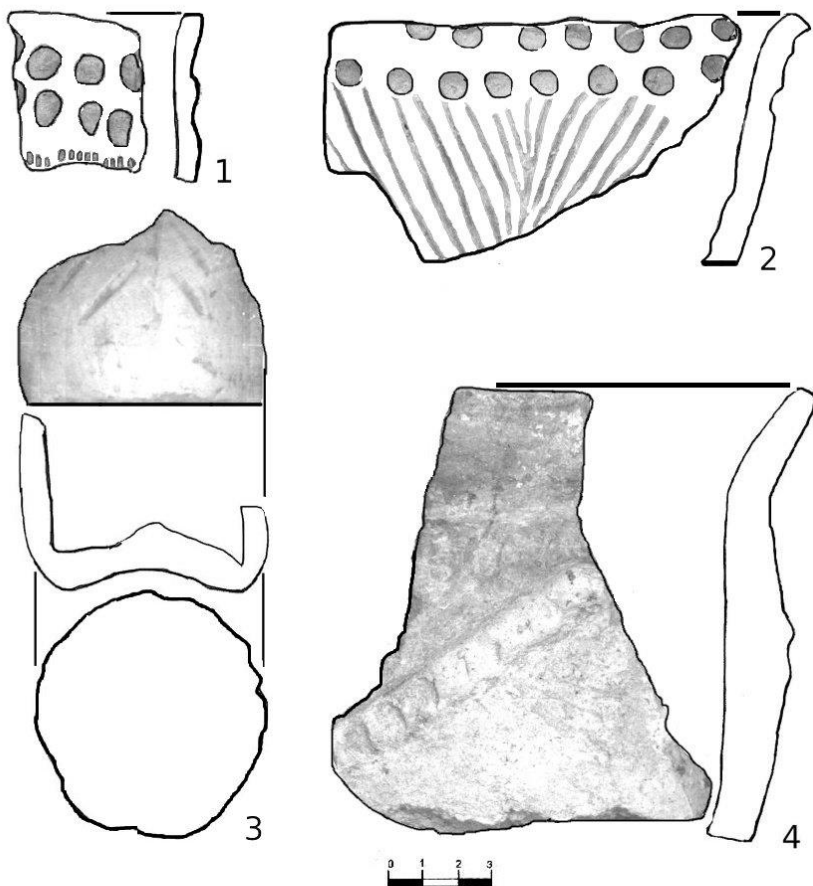
Pl. 5. Fulgeriș-*La trei cireși*. Fragmente de vase degresate cu șamotă 1-6. Ceramica de tip C. Etapa Cucuteni A₃.

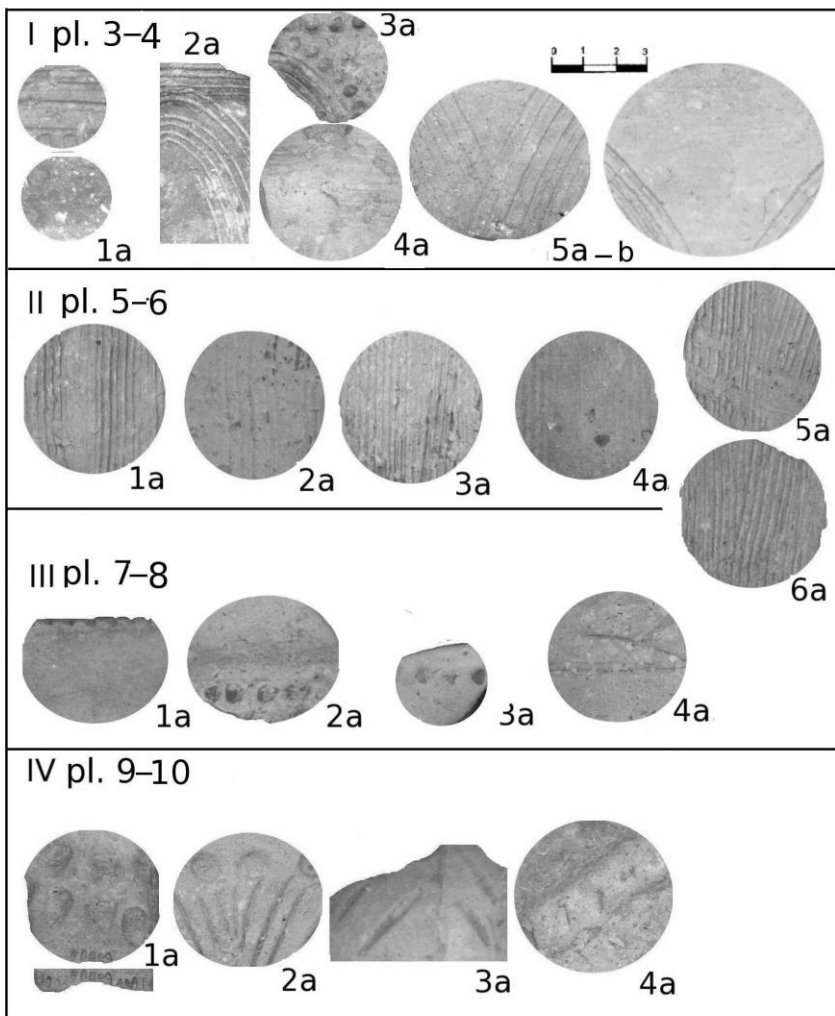
Pl. 6. Fulgeriș-*La trei cireși*. Fragmente de vase degresate cu șamotă 1-6. Ceramica de tip C. Etapa Cucuteni A₃.

Pl. 7. Fulgeriș-*La trei cireși*. Fragmente ceramice: 1-2 castroane; fragmente 3-4; specia de interferență între ceramica C și ceramica cucuteniană 1-2. Etapa Cucuteni A₃.

Pl. 8. Fulgeriș-La trei cireși. Fragmente ceramice: 1-2 castroane; fragmente 3-4; specia de interferență între ceramica C și ceramica cucuteniană 1-2. Etapa Cucuteni A₃.

Pl. 9. Detalii din decorul vaselor de la Fulgeriș-*La trei cireși*.
Etapa Cucuteni A₃.